

världen & vi

EN TIDNING AV OCH FÖR ELEVER MED SVENSKA SOM ANDRASPRÅK, NR 2, 2025

DEM VAR JAG DÅ?
DEM ÄR JAG NU?

Helt annorlunda - men ändå samma person

Här är två bilder av mig. En tagen 1992, då jag var 14 år. Och en ny bild. Under de 33 åren däremellan har mycket hänt. Jag slutade gymnasiet, lämnade min hemstad Skövde, bodde i Guatemala, flyttade till Göteborg, blev kär, flyttade ihop med min partner, fick barn, separerade. Och mycket mycket mer. Allt detta har påverkat mig och fått mig att utvecklas till en helt annan person. Samtidigt är jag på många sätt lik mitt 14-åriga jag, när det gäller personlighet, intressen och värderingar.

I detta nummer av Världen&vi får du ta del av många personliga berättelser. Om livet, stora förändringar och om att utvecklas som människa. Trevlig läsning!

FATIMA GRÖNBLAD, CHEFREDAKTÖR

FÖLJ VÄRLDEN&VI!

Se hur redaktionen arbetar och delta i diskussioner genom att följa oss på Instagram och Facebook.

REDAKTIONEN Världen&vi

FATIMA GRÖNBLAD
- CHEFREDAKTÖR, LAYOUT
fatima.gronblad@abfvux.se

FREDRIK HARSTAD - REDAKTÖR
fredrik.harstad@abfvux.se

Foto sidan 4, 5, 9, 11, 17: Carlos Vazquez
Foto sidan 4, 5 och 7: Fatima Grönbld
Övriga foton av textförfattaren, om inget annat anges.

REDAKTION
OUSMANE NIANG
RAZIA
SADIA MOIN
SU MAKELA
TAGUHI SAHAKYAN
PATRICIA D'SILVA
OLGA SERZHANOVA
VALÉRIA KANAGUSUKO
ABDULKADIR ÖNGÖRÜR
CARLOS VAZQUEZ

Världen&vi görs av elever som studerar sfi eller svenska som andraspråk inom ABF Vux.

Läs mer och beställ tidningen:
varldenchvi.se

Vill du skriva eller fotografera för tidningen? Kontakta chefredaktör
fatima.gronblad@abfvux.se

Lång kamp - men nu kan jag förändra mitt liv

När jag kom till Sverige kunde jag inte läsa och skriva. I skolan där jag gick i Afghanistan fanns 40-50 elever i varje klassrum, men bara en lärare. Varje lektion hade vi en ny lärare, och varje lektion var bara 35 minuter lång. Jag promenerade till skolan varje dag, det tog ungefär en timme.

Min mamma ville att hennes barn skulle gå i skolan, eftersom hon själv aldrig fick lära sig läsa eller skriva. Därför ville hon att vi skulle få en bättre framtid. Men för mig var det väldigt svårt. Jag kunde inte lära mig läsa eller skriva på mitt modersmål dari och mina klasskompisar skratade åt mig. Jag blev jätteledsen och frågade mig själv "Varför kan jag inte?"

Lärarna var mycket stränga. De slog eleverna när man inte kunde, när man pratade på lektionen eller om man kom för sent till skolan. Det gjorde mig rädd och jag tappade självförtroendet ännu mer.

När jag kom till Sverige började ett nytt liv - ett liv som jag själv kunde förändra. Jag började skolan och redan första dagen blev jag överraskad. Läraren var mycket snäll mot sina elever. Det kändes ovanligt, men också hoppfullt.

Jag började lära mig svenska, men jag ville också lära mig läsa och skriva på mitt modersmål dari. Så jag studerade två språk samtidigt. I början var det väldigt svårt. Jag kämpade men kände att jag inte kunde någonting. Jag satt ensam och grät och ställde samma fråga till mig själv: "Varför kan jag inte?"

Det blev en stor förändring för mig tack vare att min bror kunde hjälpa mig med svenskan. Jag lånade också barnböcker från biblioteket. Efter skolan gick jag till språkcafé och lyssnade på människor som pratade. Där finns personer som hjälper människor som är nya i Sverige. En man hjälpte mig att kunna läsa och skriva svenska - vi studerade tillsammans och pratade.

Andra i min ålder gick till parken eller andra ställen efter skolan, men jag tänkte bara på hur jag skulle kunna lära mig två språk. Jag kämpade varje dag och jag kämpar fortfarande. Idag kan jag ta mig fram, jag klarar mig, men det är fortfarande svårt.

Jag har ett stort mål för framtiden - jag vill studera på högskolan eller universitet. Det finns möjligheter att utvecklas, även om man börjar från noll. Jag har kommit ända hit och jag kan gå andra vägar också.

FERISHTA HAIDARI

NYA ORD

SJÄLVFÖRTROENDE

En tro att man är tillräckligt bra och att man klarar av t.ex. nya utmaningar.

ÖVERRASKAD

Förvånad över något oväntat som hänt.

HOPPFULLT

En känsla av att något ska bli bra.

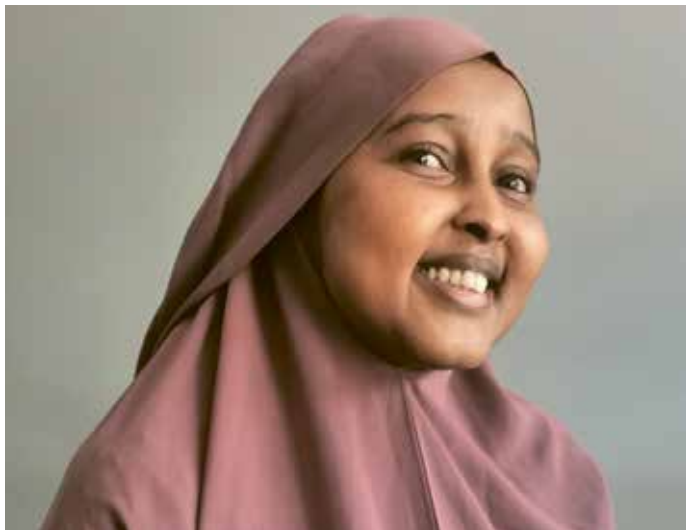

LYSSNA!

FERISHTAS TEXT

Då och nu

Här känner jag mig lugn

Jag kommer från Somalia och jag bodde i Somalia innan.

Nu bor jag i Sverige, jag flyttade hit för några år sedan. Jag flyttade till Sverige för att det var krig och problem i mitt land. Det var farligt att stanna kvar. Jag ville ha ett tryggt liv.

Nu bor jag i Sverige och studerar svenska. Jag känner mig lugn nu. Här hör jag inga skott eller bomber, som jag gjorde i Somalia.

Jag vill lära mig mer, träffa nya människor och bygga en framtid här.

FARDOWSO HERSI

Startar om livet för andra gången

Jag flyttade till Sverige för ett år sedan från Storbritannien, och för elva år sedan flyttade jag från mitt hemland Italien. Detta är mitt andra landbyte.

Att flytta från ett land till ett annat är inte enkelt. Det innebär att man måste lära sig ett nytt språk, förstå en ny kultur för att kunna integreras i samhället, och hantera en del byråkrati för att få dokument, jobb och så vidare. Med ett ord betyder det att flytta till ett annat land att "återställa" livet för mig.

Allt i den här världen har både bra och dåliga sidor. Varje gång jag flyttar till ett nytt land fokuserar jag på de positiva aspekterna – de som har hjälpt mig att genomföra förändringen och må bra.

DANIELE MELONI

Jag är mer självständig nu

Jag växte upp i en liten by i Afghanistan, omgiven av jordbruksmark. Det var ett stort steg när jag bestämde mig för att migrera till Sverige. Plötsligt var jag långt borta från min familj och alla mina vänner. Det var både spännande och läskigt. Jag minns att jag kände mig väldigt ensam i början. Allt var nytt för mig. Men med tiden vande jag mig. Jag tog kurser i svenska, fick nya vänner, lärde mig om nya kulturer och lärde mig att ta hand om mig själv.

Jag blev mer självständig och självsäker. Idag är jag tacksam för varje utmaning och varje läxa jag lärt mig under min tid här, eftersom det har gjort mig till den person jag är idag. Jag vet att jag klarar vad som helst och jag ser fram emot vad framtiden har att erbjuda.

NAFISA AFZALI

Förvirringen har vänt till stolthet

För ungefär ett år sedan flyttade jag till Sverige från Thailand. Det var en stor förändring i mitt liv, och jag var rädd. Jag tänkte mycket på hur mitt liv skulle bli här. Hur skulle jag klara kylan? Hur skulle jag hitta ett jobb när jag inte kunde svenska? Jag var osäker, och det tog nästan två år för mig att bestämma mig.

Men till slut tog jag steget och nu har jag bott i Sverige i lite mer än ett år. I början kände jag mig stressad och förvirrad, men nu börjar jag förstå mer. Jag vet hur man klär sig varmt. Jag har lärt mig att resa med kollektivtrafik.

Jag kan inte bara handla själv i butik, utan jag kan också fråga personalen om något inte stämmer! Det känns som en liten sak, men för mig är det ett stort steg.

Jag har lärt mig att förändring påverkar oss, men hur det påverkar oss beror på hur vi väljer att se på det. Jag känner mig stolt över att jag vågade förändra mitt liv.

SU MAKELA

LYSSNA!

ALLA TEXTER

Då och nu

NYA ORD

TVINGAD

Att behöva göra något fast man inte vill.

TRUPP

En grupp av soldater.

ERÖVRA

Få något efter strid eller efter ansträngningar.

OÄNDLIG

Så stor att den inte har något slut.

LYSSNA!

OLGAS TEXT

Olga Serzhanova 2014, på en utsiktspunkt med Kyjiv bakom sig.

Önskade aldrig att lämna Ukraina

Jag tänkte aldrig på att bo i ett annat land än Ukraina. Men kriget förändrade livet för mig, och för tusentals andra som tvingades lämna sina hem mot sin vilja. Ukraina är inte ett litet land, vi hade ett ganska bra liv. Trots ständiga politiska och ekonomiska förändringar var livet mer eller mindre säkert fram till 2014. Det var då kriget började, då ryska trupper erövrade en del av Donetsk- och Luhansk-regionerna och sedan ockuperade Krim.

Tidigare kunde jag lifta till havet, till bergen, besöka det unika stäppreservatet Askania-Nova, dansa på läktaren på en ultramodern stadion under VM i Donetsk. Jag reste inte jorden runt eftersom jag hade hela världen hemma. Du kan studera Ukraina i det oändliga och alltid hitta något nytt. Men grannlandet gillade inte vår frihet och kriget kom till oss.

Efter att ha flyttat till Sverige insåg jag att jag, trots rädsla och osäkerhet, klarade av mer än jag trodde. I Ukraina var jag till exempel säker på att jag, jämfört med mina vänner, inte kunde engelska. Men i Sverige förstod folk mig och sa att jag pratade bra. Jag har studerat svenska, ett av de svåraste språken i världen, i lite över ett år nu, men jag kan redan nu kommunicera med Skatteverket eller Arbetsförmedlingen med lätthet. Jag försöker mig på yrken som är ovanliga för mig. Om någon hade sagt till mig för tre år sedan att jag skulle jobba som kock på stora restauranger så hade jag inte trott det.

Det viktigaste är att tro på sig själv, inte ge upp och att lära sig språket. För mig har Sverige blivit ett andra hem, för här kan man känna sig fri, som hemma.

OLGA SERZHANOVA

Från bra rektorsjobb till att börja från noll

I Pakistan jobbade jag som rektor på en skola med över 1 000 elever. Det var ett stort ansvar, men jag trivdes. Det är inte vanligt att bli rektor direkt efter att man har jobbat som lärare, men jag fick chansen tack vare mitt hårda arbete och mitt stora hopp om att göra skillnad.

Min man ägde fyra restauranger. Vi hade ett bra liv och karriär, men vi ville ha en tryggare framtid för våra barn. Därför flyttade vi till Sverige i september 2022.

När vi kom hit var allt nytt. Vi kunde inte språket och kände ingen. Vi började från noll. Men vi hade hopp – hopp om att lyckas och ge våra barn en bättre framtid.

Jag började läsa svenska och blev senare antagen till en masterutbildning i International Business på Högskolan i Halmstad. Jag reste från Göteborg till Halmstad flera gånger i veckan för att gå på lektionerna. När jag var borta var min man hemma med barnen. När jag kom hem från studierna, gick han ut och jobbade som Foodora-bud, och levererade mat. På det sättet hjälptes vi åt med både hemmet, barnen och ekonomin. Vi samarbetade varje dag – steg för steg.

Jag studerade mest på nätterna. På dagarna ville jag ge mina barn tid, kärlek och trygghet. De märkte inte hur mycket vi kämpade – Allhamdollilah, vi klarade det tillsammans.

Vi skaffade ett trafik tillstånd för taxi och min man tog taxiförarlegitimation. Han kör nu taxi och jag arbetar med planering, kundkontakt och ekonomi. Vi började från grunden och har byggt upp allt tillsammans med tålamod och vilja.

I juni 2024 blev jag klar med min masterexamen. När jag ser tillbaka känns det nästan överkligt vad vi har klarat. I Pakistan hade vi stabila liv – jag hade en hög position och min man var egen företagare. Här fick vi börja om.

Än i dag vet jag inte exakt vad framtiden kommer att ge oss. Jag har ännu inte fått ett jobb som passar min utbildning. Men jag ger inte upp. Jag tror att något gott kommer, bara vi fortsätter kämpa. Jag hoppas att vi får möjlighet att leva det liv vi drömmer om – med trygghet, stabilitet och framtidstro.

SADIA MOIN

Sadia som rektor i Pakistan, samt med sin man framför en av deras taxibilar.

NYA ORD

TACK VARE

Eftersom något/ någon hjälpte till.

SAMARBETA

Arbeta med något tillsammans med andra.

OVERKLIG

Något som känns konstigt och svårt att förstå.

TRYGGHET

Det som man känner när man är trygg.

LYSSNA!

SADIATEST

Min barndom

Hengzhi växte upp i en typisk familj under ettbarnspolitiken – mamma, pappa och ett barn. Idag har han många goda vänner i Sverige.

Från blygt ensam barn till social gruppmänniska

Jag bodde i en liten stad i södra Kina. När jag föddes fanns det ”ettbarnspolitik”, så jag har inte någon syster eller bror. Jag växte upp med mina föräldrar. På skolan hade jag mycket läxor. Jag spenderade ofta min fritid med studier och ibland lekte jag med mina vänner. Jag tyckte också om att spela spel på datorn. Min barndom låter lite tråkig men den var ovärderlig.

Jag var väldigt blyg när jag studerade i skolan. Nu är jag modig och social. Jag känner mig lycklig för att jag har flera goda vänner i Sverige. Vi går på vandring, lagar mat och fikar tillsammans. Nu känner jag att jag är en annan person.

HENGZHI RUAN

LYSSNA!

ALLA TEXTER

Glad att ha fått uppleva både det gamla och nya livet

Jag kommer från Vietnam. Jag föddes inte direkt efter kriget, men jag växte upp i en tid med många stora förändringar. Under 1990-talet hade vi inte mycket av det som människor idag tar för givet. Men lite i taget kom de sakerna, och vi fick många fina minnen.

Jag minns fortfarande hur glad min mamma var den första gången hon fick en gas-spis istället för att laga mat med ved. Jag minns hur min moster blev omtalad i grannskapet för att vara en av de första som ägde en motorcykel. Jag minns första gången vårt hus lyste upp i natten tack vare elektriskt ljus. Det fanns många fina "första gånger" som dessa.

För min del gav dessa förändringar mig chansen att upptäcka världen där ute. Jag fick tillgång till en enorm källa av kunskap genom internet, västerländska filmer och musik. Jag började sätta upp större mål i livet – jag ville resa mycket. Jag var med i den andra generationen i Vietnam som lärde sig engelska i skolan. Det har hjälpt mig mycket i livet. Så även om jag kommer från ett land med en "ung fred" känner jag mig inte efter i utvecklingen jämfört med mina internationella vänner.

Jag är mycket tacksam för alla dessa förändringar, men jag längtar också efter det gamla livet. Det var enkelt och

lugnt. Ibland minns jag hur vi barn sprang ut på kvällen bara för att titta på månen. Och även om vi saknade mycket teknologi, fanns där en djupare respekt för kunskap och utbildning – något som idag känns nästan för lättillgängligt.

När jag ser tillbaka är jag glad att jag växte upp i den tiden, där det gamla fortfarande fanns kvar och det nya började ta form. Dessa kontraster formade mig till den jag är idag – en person som värdesätter enkelhet och gemenskap, men också längtar efter att se mer av världen. Resan från att dela månskenet hemma till att knyta kontakter över kontinenter, har lärt mig värdet av var jag kommer ifrån, och vart jag vågar ta mig.

TRAM HO

I byn där Tram växte upp var det bara enstaka familjer som ägde en tv, men alla var nyfikna på att titta.

Min barndom

Jenny som vuxen, och som barn med sin bror Daniel.

Uppväxten med pappa var fylld av våld

Min barndom var en fas som präglade mitt liv. Det är ett svårt ämne för mig.

Under min barndom bodde jag med mina föräldrar och mina syskon. Min mor var alltid en kärleksfull och hårt arbetande person, men min far var en våldsam, hård och okärleksfull man.

Trots problemen med våld i hemmet försökte jag vara en vanlig tjej och leka med mina vänner. Men jag känner att det skedet av min barndom fick mig att mogna tidigt. Det gjorde mig också till en självmedveten person - det var inte lätt för mig att skapa relationer till andra människor.

Jag hade aldrig några problem i mina studier, men jag känner att jag saknade min pappas kärlek, och att leva i ett våldsamt hem tills jag var åtta år var en mycket svår tid.

Nu är jag lycklig, jag har inget agg mot min pappa, men jag har ingen nära relation med honom. Det har jag däremot med min mamma, hon är allt för mig.

JENNY MILAGROS AGUILAR BUSTAMANTE

LYSSNA!

ALLA TEXTER

Glad uppväxt i Ukraina

Jag är född och uppvuxen i Ukraina. Jag hade alltid många leksaker och jag brukade ofta vara hos min mormor och morfar. På sommaren åkte jag till havet med mina föräldrar och min lillebror. Jag hade många vänner och vi lekte ute hela dagarna när det var varmt. Vi sparkade boll, badade i floden, cyklade och sprang på gården.

Ibland tittade jag, min bror och våra vänner på serier och tecknade filmer tillsammans. Efteråt pratade vi om vad vi hade sett. Många av mina barndomsvänner är fortfarande mina vänner idag. Det är fint när vänskap från barndomen blir till vänskap även som vuxen.

ANDRII BONDARENKO

Andrii (till höger) med sin bror och mamma, som barn och som vuxen.

Relationer som förändras

NYA ORD

FULLSKALIG

Stor och intensiv.

HELT OCH HÅLLET

När det gäller allt.

STÅNDPUNKT

En åsikt.

STUND

En kort tid, t.ex. några minuter eller en halvtimme.

ÖVERENSSTÄMMA

Vara likadan som någon/något.

Vi tyckte olika om kriget i Ukraina

Jag hade en väninna som jag varit nära vän med sedan vi var tio år gamla. Vi satt vid samma bänk i skolan i Ukraina och studerade på samma universitet. Vi litade på varandra med allt.

Men när Rysslands fullskaliga invasion började, gick våra vägar isär. Tyvärr visade det sig att våra politiska åsikter var helt motsatta. Hon stödde kriget och Rysslands samt Putins agerande.

Vi slutade att ha kontakt helt och hållet. I början kunde jag inte acceptera hennes ståndpunkt, jag var arg på henne och på hennes beslut.

Det gjorde väldigt ont att förlora min bästa vän. Jag kände mig till och med lite ensam.

Men med tiden, och efter att ha arbetat med mig själv, har jag kunnat acceptera hennes val och åsikt.

Det finns stunder då jag fortfarande känner mig ledsen över det. Tiden har gått, och vi lever vidare. Kanske kommer en dag då vi kan börja prata igen.

Jag har börjat förstå att hennes åsikt inte gör henne till en dålig människa, även om den inte överensstämmer med min egen.

KATERYNA FAZULOVA

Kateryna med vännen Alina, 2012.

Bahsan med sin mamma

Svårt att inte kunna träffa min mamma

Jag flyttade från mitt hemland Somalia och bor i Sverige nu. Jag lämnade min mamma i hemlandet och vi bor långt ifrån varandra. Det påverkade vårt liv mycket. Kontakten är inte lika stor och stark som innan.

Föret bodde vi i samma hus. Vi brukade laga och äta mat tillsammans, vi satt ofta och pratade med varandra och fikade med andra familjemedlemmar.

Det kändes svårt i början när jag flyttade hit. Nu har vi kontakt via telefon och det var längesen vi träffades.

Jag är fortfarande samma person men det känns inte som förr för att vi inte umgås med varandra.

Jag älskar min mamma och hoppas att vi träffas snart och kan återgå till det gamla liv vi hade föret.

BAHSAN OSMAN

Livet började om från den trasiga platsen

Det finns ögonblick i våra liv som är svåra att beskriva. Min mamma och pappa dog för tio år sedan och min man gick bort för fyra år sedan. Dessa människor var väldigt viktiga för mig i mitt liv.

Jag blev väldigt ledsen när min mamma och pappa gick bort, men jag blev ännu ledsnare när min man dog. I det ögonblicket insåg jag att mitt liv hade förändrats.

Förändringen påverkade alla aspekter av mitt liv. Just då kände jag mig dålig, som om livet alltid skulle vara detsamma. Men det blev inte så, jag mår mycket bättre nu.

Idag är jag mycket starkare och mer framgångsrik på egen hand. Jag läste i en bok att "livet börjar om från den trasiga platsen". Ja, för mig började livet om i det ögonblicket.

SEVDA KIYICIGI

NYA ORD

PÅVERKA
Få något att bli annorlunda.

ÅTERGÅ
Gå tillbaka till något.

ÖGONBLICK
En mycket kort tid, t.ex. några sekunder eller en minut.

FÖRÄNDRING
När något blir annorlunda.

FRAMGÅNGSRIK
Som har lyckats bra.

LYSSNA!

BAHSANS TEXT

Mina olika ansikten

NYA ORD

KOSTYM

Kläder som man har på sig när man klär ut sig till någon annan, t.ex. på teater eller på en maskerad.

MAGISK

Som man känner mycket starkt och inte kan förklara med ord.

TILLFÄLLE

En möjlighet eller en passande tid att göra något.

STIL

Ett typiskt sätt att vara eller göra något, t.ex. för hur man är klädd.

Karnevalen gör mig fri och lekfull

När jag åker till mitt tidigare hemland Brasilien tycker jag om att klä ut mig under karnevalen. Det är en av landets största och roligaste fester. Alla går ut på gatorna för att ha kul. Varje år väljer jag en ny kostym. Den är alltid annorlunda än året innan. Vissa personer har stora kostymer, andra har bara färgglada kläder eller något i håret.

Under karnevalen kan kvinnor, män och barn ha på sig vad de vill. Många använder smink, glitter eller målar sina ansikten och kroppar. Det är en tid för frihet och kreativitet.

Jag känner mig fri att vara mig själv – glad, modig och lekfull. Det känns som en dröm där allt är möjligt.

Karnevalen i Brasilien är magisk. Det finns musik, dans och skratt överallt. Energin är stark – det är den bästa tiden på året. I fem dagar glömmar folk jobb och vardag. Det finns ingen stress – bara glädje, färger och rytm.

Man ser färgglada dekorationer, roliga kostymer och mycket glitter. Stora vagnar åker genom gatorna. I varje område finns mindre gatufester. Vissa städer är lugna, andra har fest hela tiden.

De största karnevalerna finns i Rio de Janeiro, Bahia och São Paulo. Men hela Brasilien firar. Var du än är kan du uttrycka dig – och för mig är det ett perfekt tillfälle att visa mina olika stilar.

NATHALIA SANTOS

Nu finns det mer plats för mig själv

När jag ser tillbaka på mitt liv ser jag att jag har haft olika roller.

I mitt hemland Indien var jag lärare, det var ett ansvarsfullt arbete som jag hade i nio år. Jag klädde mig ofta i indiska kläder på jobbet eller på fester, till exempel saree. Jag tog hand om många saker och hade även roller som en ansvarsfull dotter, syster, mor, svägerska. Ibland kände jag att det var jobbigt att ta hand om så mycket. Jag hade alltid ett leende på läpparna men höll mycket inom mig. Mina tankar var mest fokuserade på familjen och arbetet och det fanns inte riktigt plats för mig själv.

Min nya livsresa började när jag flyttade till Sverige år 2022, tillsammans med min familj. Ett nytt land och ett nytt språk betydde att jag började från noll. Det var stressande eftersom jag hade lämnat allt bakom mig. Steg för steg, när jag började knyta kontakt med det svenska samhället, blev livet lättare.

Jag har fått flera roller här, som till exempel student, cyklist, volontär.

Nu är jag ansvarig för mig själv, inte för andra. Jag känner mig som en fågel som har fått vingar att flyga och som ett litet barn som får uppleva sin barndom en gång till. En ny erfarenhet i mitt liv!

Äntligen känner jag att det finns en stark koppling mellan olika sidor av mig. Min tidigare utbildning och min barndom har hjälpt mig här i Sverige. Och mina tre års livserfarenhet i Sverige har gjort mig mer positiv och hjälpt mig att utvecklas.

Mina ögon är fyllda av framtidsdrömmar, till exempel att få ett jobb och fortsätta utbilda mig. Utmaningar och förändringar kan leda till något bättre, men det beror på hur människor tar emot dem och formar sina liv.

PATRICIA D'SILVA

NYA ORD

ANSVARSFULL
Viktig och som ger ett stort ansvar.

UTMANING
Något som kräver mycket och är intressant.

SVÄGERSKA
En kvinna som man blir släkt med när man gifter sig.

TA HAND OM
Ta ansvar för något.

KNYTA KONTAKT
Skapa förbindelser.

LYSSNA!

PATRICIAS TEXT

Då och nu

NYA ORD

ANLEDNING

En förklaring till att man gör något eller att något är på ett visst sätt.

UPPTÄCKA

Hitta eller se något som man inte har sett förut.

FÖRFATTARE

En person som skriver t.ex. böcker.

VÄRDERING

En uppfattning av vad som är rätt och riktigt i livet.

LYSSNA!

OUSMANES TEXT

Flyttar för att växa - inte för att förändras

Människor har alltid rest – av olika anledningar. Vissa reser för att hitta ett jobb och tjäna pengar, andra för att lära sig mer om världen. Några reser för att fly från något, och andra för att följa sitt hjärta. För mig handlar det om kärlek, kunskap, ekonomi och viljan att upptäcka nya saker.

Jag flyttade till Sverige för att min fru är svensk. Redan innan vi träffades drömde jag om att resa, lära mig om nya kulturer och möta människor från andra delar av världen. Som författare har jag alltid haft ett stort intresse för kultur. Jag reser inte för att bli en annan person – jag vet redan vem jag är. Jag reser för att förstå andra människor bättre, och för att lära mig mer om hur de tänker och lever.

Jag tycker att vi ska bevara våra kulturer och värderingar. Det är inte fel att vara olika – tvärtom, det är det som gör världen rik. Genom att dela våra tankar och erfarenheter kan vi växa, både som människor och som samhällen. Om alla platser såg likadana ut, vad skulle det då finnas att upptäcka?

Att utvecklas som människa betyder inte att man måste ändra på allt. Man kan behålla sina grundläggande värderingar och samtidigt växa genom nya

erfarenheter. För detta är jag tacksam mot mina föräldrar, som lärde mig mycket redan som barn. Men det var först när jag började resa som jag verkligen förstod vad de menade. Teori blev till verklighet.

Jag behöver inte ens resa långt för att uppleva mycket. De två åren jag har gått på SFI har gett mig mer kunskap än jag skulle få av att gå flera år på universitetet. Jag har mött människor från hela världen, hört olika språk och lärt mig om många kulturer. Det är också en sorts resa – en som sker här i Sverige, varje dag.

OUSMANE NIANG

Under första tiden var jag rädd för män

En vanlig sak i Sverige är att man säger hej till varandra, oavsett om det är en kvinna eller man. Men så är det inte i mitt hemland Afghanistan, där hälsar kvinnor bara på sina släktingar.

För åtta och ett halvt år sedan, när jag flyttade till Sverige, kändes det konstigt att en främmande man hälsade på mig. Jag var väldigt rädd, men idag är det helt normalt. Sverige har gjort mig starkare och modigare.

Jag vill berätta om två händelser från när jag nyligen flyttat hit, som fortfarande får mig att skratta.

När jag kom till Sverige bodde jag på ett asylboende där vi hade egna rum men delade kök. En dag när jag skulle värma mat, hälsade en man bakom mig. Jag skrek av rädsla, vilket gjorde även honom rädd. Stackars honom!

Efter några månader flyttade jag till en lägenhet. En dag när jag handlade på Ica, kom en man med en konstig och läskig röst emot mig. Detta var första gången jag såg en man som var full. Jag blev jätterädd, började darra, kastade mina varor och skrek. Min dotters lärare var också på Ica och hon kom fram till mig, kramade om mig och sa att mannen hade druckit. Hon följde med mig hem så att jag skulle känna mig trygg. Ordet "druckit" var nytt för mig och jag trodde att det betydde "galen". Jag upprepade ordet i mitt huvud och jag trodde att jag hade lärt mig ett nytt ord.

Nu, åtta och ett halvt år senare, är jag inte rädd för något och livet har blivit mycket lättare. Sverige känns som mitt hemland. Jag har vänner och känner mig självständig och trygg. Men mitt hemland finns alltid i mitt hjärta och jag kan inte glömma det.

RAZIA

NYA ORD

OAVSETT

Vem/vad har ingen betydelse.

NYLIGEN

För en kort tid sedan, t.ex. för ett par veckor sedan.

STACKARS

Som det är synd om.

LÄSKIG

Som gör att man blir rädd.

UPPREPA

Säga eller göra något en gång till/ flera gånger.

LYSSNA!

RAZIAS TEXT

Ordet är fritt - berätta din åsikt!

NYA ORD

RÄTTIGHET

Något som man ska ha eller kan kräva, t. ex. för att det står i lagen eller för att det är rättvist.

FÖRESLÅ

Säga att man tycker att man borde göra något.

JÄMSTÄLLDHET

Lika rättigheter för kvinnor och män.

BEGRÄNSA

Göra så att något blir mindre.

UPPMUNTRA

Försöka få någon att göra något.

Sänk priset på kollektivtrafiken för arbetslösa

Jag tycker att kollektivtrafiken i Göteborg är för dyr, särskilt för oss som just nu inte har arbete.

Det är inte lätt att söka jobb, gå på intervjuer, delta i kurser eller bara ta sig runt i vardagen när biljettpriserna är så höga. Att kunna resa borde vara en rättighet, inte ett hinder.

Jag vet att många ukrainska flyktingar i Stockholm får åka gratis med kollektivtrafiken. Det är förstås positivt att de får stöd – men vi som bor i Göteborg och också är i en svår livssituation får inte samma hjälp. Det känns orättvist.

Därför vill jag föreslå att Västtrafik eller kommunen inför 50% rabatt på månadskort för de som är arbetslösa.

Det skulle göra stor skillnad för många av oss – ekonomiskt, men också för möjligheten att komma tillbaka till arbetslivet.

Jag hoppas att ansvariga lyssnar och tänker på hur viktigt det är att alla har råd att ta sig dit de behöver. Kollektivtrafik ska vara till för alla – inte bara för dem som redan har jobb och pengar.

VIKTORIA TREHUB

Män och kvinnor ska behandlas lika på jobbet

I Sverige pratar vi mycket om jämställdhet, men i arbetslivet är det fortfarande ojämnt. Jag tycker att det är väldigt viktigt med jämställdhet på jobbet, eftersom alla människor har samma rättigheter, oavsett kön.

Många kvinnor får inte samma lön som män, även om de gör samma jobb. Det är orättvist och påverkar deras möjlighet att göra karriär. I vissa arbetsplatser behandlar chefer kvinnor som svagare och ger dem mindre ansvar. Det är fel och begränsar kvinnors utveckling.

Organisationer och företag borde uppmuntra både män och kvinnor att växa och ta viktiga roller. Ett tydligt budskap om jämställdhet måste finnas överallt – i skolor, på jobb och i media.

Vissa säger att jämställdhet redan finns i Sverige, men statistik visar att många kvinnor fortfarande har sämre villkor. Därför måste vi fortsätta kämpa för rättvisa.

NAJAD ADAM

Det behöver bli lättare att hitta första jobbet

Att hitta det första jobbet i Sverige är ofta mycket svårt, särskilt för personer som kommer från länder utanför Europa. Jag tycker att politikerna borde göra mer för att hjälpa dessa människor.

För det första är det många arbetsgivare som kräver erfarenhet från Sverige, men hur ska man få den erfarenheten om ingen vill anställa en? Dessutom spelar namn, språk och bakgrund en stor roll. Många får aldrig ens komma på intervju.

För det andra känner sig många utanför och förlorar hoppet. De vill arbeta, betala skatt och bli en del av samhället, men får inte chansen.

Till sist tycker jag att staten borde satsa mer på praktikplatser, mentorskap och språkstöd på arbetsplatser. Om alla får en chans att visa vad de kan, vinner hela samhället på det.

YANA VOLOSIVSKA

Hyrorna borde inte höjas

Många kämpar med höga hyror. Jag tycker att det är orättvist att hyrorna höjs hela tiden medan lönerna inte ökar lika mycket.

För det första skapar höga hyror stress för människor. När en stor del av inkomsten går till hyra blir det svårt att betala andra viktiga saker, som mat, kläder och medicin.

För det andra menar jag att höga hyror

leder till att många bor trångt. När ungdomar i familjer växer upp behöver de så småningom större utrymme och vill bli självständiga. Men de höga hyrorna tar bort den möjligheten. Därför tvingas de bo kvar i trånga utrymmen.

Att bo är en mänsklig rättighet. Därför tycker jag att hyrorna inte ska höjas mer.

HASAN KAZEMI

Lämna bordet när du är klar

Jag tycker att det är ett viktigt och ofta bortglömt problem att vissa sitter kvar vid borden efter att de har ätit klart, både i skolans matsal och på restauranger. Speciellt under högtider och speciella tillfällen när många vill fira ute, menar jag att det är brist på hänsyn. Andra vill också få chansen att sitta, umgås och njuta av stämningen.

Jag anser att alla har rätt att känna glädje vid sådana tillfällen, inte bara de som

kommer först. Därför tycker jag att det borde finnas tydliga regler eller skyltar som påminner om att lämna platsen när man är klar. Om vi visar mer omtanke och tänker mer på varandra, så blir upplevelsen trevligare för alla.

IMAN ABDELGADER

NYA ORD

TRÅNG

Som inte har plats nog eller som är nästan för liten.

SÅ SMÅNINGOM

När det gått en tid, t.ex. efter ett par veckor eller efter ett par månader.

PÅMINNA

Få någon att komma ihåg något.

LYSSNA!

HASANS TEXT

Vad tänker du? Dela med dig av dina tankar och åsikter genom en insändare!

Skicka din text till:
fatima.gronblad@abfvux.se

Mitt liv är hela tiden i förändring

Jag är någon som ständigt bygger upp mig själv. Innan bodde jag i Brasilien och hade en identitet, men i Sverige behöver jag bygga en ny person.

Förut tränade jag judo och besteg berg i Atlantregnskogen. Nu promenerar jag i nordiska frusna skogar.

I mitt hemland gick jag ofta på fester med mina vänner, till exempel "churrasco" (grillfest) och "matsuri" (en japansk fest). Nu träffar jag nya vänner för picknick vid en strand eller sjö.

Innan bodde jag bara själv. Nu i Sverige har jag en fin familj: min man och mina tre katter.

Den riktiga solen från förr har nu blivit en anledning till dyrkan.

Kapivara och kolibri har bytts mot älgar, får, stora sniglar och ekorrar.

Jag har blivit en person som drömmer om att bli veterinär i Sverige och som har lärt sig att vara mer intensiv, precis som naturen här. Nu går jag ut i söta och kalla hav, simmar i jakt på en bättre framtid.

Mitt hjärta är brasilianskt, men nu är det lite svenskt också.

VALÉRIA KANAGUSUKO

